

1 מדייקת הגמרא את תירוצו של רב אשי: אֶלְמָא קָסְבַּר – מוכח
 2 מתירוץ זה, שהתנא של משנתנו טובר שחגיגת ארבעה עשר הבאה
 3 עם קרבן פסח, לֹא דְאִוְרִייתָא – אין חובתה מן התורה, שהרי אם
 4 היתה דאורייתא לא היתה באה מן המעשר, שכל דבר שבחובה
 5 אינו בא אלא מן החולין.
 6 הגמרא חוזרת לדון בדברי המשנה (לעיל ז): אָמַר מַר – שנינו לעיל
 7 במשנה, בֵּית הַלֵּל אֹמְרִים מִן הַמַּעֲשֵׂר – שלמי חגיגה באים גם
 8 ממועות מעשר שני. מקשה הגמרא: אָמַי – מדוע הדין כך, הרי
 9 קרבן חגיגה דָּבָר שְׂבָחוּבָה הוּא – שחייבים להביאו, וְכָל דָּבָר
 10 שְׂבָחוּבָה אֵינוּ בָּא אֶלָּא מִן הַחֹלִין, ולא ממעשר שני או משאר
 11 דברים שנדר או נדב והוא כבר מחויב בהם.
 12 מתרצת הגמרא: אָמַר עוּלָא, בית הלל התירו רק בְּטוּפֵל – מחבר
 13 את המעשר יחד עם החולין ומביא שלמי חגיגה, שבאופן זה
 14 התירה התורה להביא חגיגה מן המעשר.
 15 ונחלקו אמוראים כיצד טופלים מעשר עם החולין: חֲזַקְיָה אָמַר,
 16 טוּפְלֵי בְּהֵמָה לְבִהְמָה, שאם יש לו אנשים רבים שצריכים לאכול,
 17 ובהמה אחת אינה מספיקה לכולם, יביא בהמה ראשונה לחגיגה
 18 ממועות חולין, ואת שאר הבהמות שצריך לחגיגה יביא ממועות
 19 מעשר, ואף שכולם שם 'חגיגה' עליהם, מכל מקום כבר יצא ידי
 20 חובתו בראשונה שהביא מן החולין, ולכן יכול כעת להביא את
 21 השאר מן המעשר, וְאֵין טוּפְלֵין מְעוֹת לְמְעוֹת – אבל לא יערב מעות
 22 המעשר עם מעות החולין ויקנה מכולם יחד בהמה גדולה, משום
 23 שבאופן זה המעשר מעורב בכל הבהמה, ולא הביא אפילו בהמה
 24 אחת מהחולין בלבד. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר להיפך, טוּפְלֵין מְעוֹת לְמְעוֹת
 25 – יערב מעות החולין במועות המעשר ויקנה מכולם בהמה גדולה
 26 כדי צורכו, משום שבאופן זה החולין מעורבים בכל חלק וחלק של
 27 השלמים, וְאֵין טוּפְלֵין בְּהֵמָה לְבִהְמָה – אבל לא יביא בהמה
 28 ראשונה מן החולין והשאר מן המעשר, שנמצא שיש חלק
 29 מבהמות החגיגה שהוא כולו מן המעשר ואין בו מן החולין כלל.
 30 הגמרא מביאה ראייה לכל אחת מהשיטות: תִּנְיָא פְּלוּתִיה דְּחֻקֵיהָ –
 31 שנינו בברייתא כדברי חזקיה, וְתִנְיָא פְּלוּתִיה דְּרַבִּי יוֹחָנָן – שנינו
 32 בברייתא אחרת כדברי רבי יוחנן. תִּנְיָא פְּלוּתִיה דְּרַבִּי יוֹחָנָן, נאמר
 33 בתורה (דברים טו ז) 'וְעַשִׂיתָ חֵג שְׂבָעוֹת לַה' אֶלֶּהֶיךָ מִסַּת נִדְבַת יִדְךָ
 34 אֲשֶׁר תִּתֵּן, דהיינו, שהתורה מצוה שיש להביא קרבנות מ'מִסַּת
 35 נִדְבַת יִדְךָ'. דורשת הברייתא, 'מִסַּת', מִלְּמַד שְׂאָדָם מִבֵּיא חוֹבְתוֹ מִן
 36 הַחֹלִין דווקא ולא מן המעשר, ש'מִסַּת' הוא לשון חולין, כמו
 37 שיתבאר להלן. וּמִנֵּין שְׂאָם רֵצָה לְעַרְב מְעוֹת חוֹלִין עִם מְעוֹת מַעֲשֵׂר
 38 מְעַרְב, ויוצא בזה ידי חובתו, תְּלַמּוּד לֹמַר – מלמדנו הכתוב
 39 בהמשך, 'בְּאֲשֶׁר יִכְרַבְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, שִׁיכּוֹל לְהַבִּיא קֶרְבָּן מִכֹּל מַה
 40 שברכו ה' ונתן לו, דהיינו אף מן המעשר. ומלשונו של התנא 'ומנין
 41 שאם רצה לערב מערב' משמע כדברי רבי יוחנן, שמערבים מעות
 42 במועות, שהרי לשון 'עירוב' שייכת דווקא במועות.
 43 תִּנְיָא פְּלוּתִיה דְּחֻקֵיהָ, 'מִסַּת', מִלְּמַד שְׂאָדָם מִבֵּיא חוֹבְתוֹ מִן הַחֹלִין.
 44 ומביאה הברייתא מחלוקת בדין זה, בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים, כל מה
 45 שמקריב לחובת חגיגה ביום ה'ראשון של החג, יביא רק מן החולין,
 46 ואין יכול לטפול בהם מעשר, שדעת בית שמאי שבדבר שבחובה
 47 אין טופלים כלל, ומה שמקריב ביום הראשון שם 'חגיגה' עליו,
 48 וחגיגה היא דבר שבחובה, אבל מִכָּאן וְאֵילָף – בשאר ימי החג יכול
 49 להביא אף מן הַמַּעֲשֵׂר, שהרי כבר יצא ידי חובת חגיגה ביום
 50 הראשון, ומה שמביא מעבשיו הרי הוא לשלמי שמחה, ושלמי
 51 שמחה באים אף מן המעשר. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים, אֲכִילָה רֵאשׁוֹנָה מִן

52 הַחֹלִין – את הבהמה הראשונה שמביא לחגיגה יביא מן החולין
 53 בלבד, וממנה יאכל ראשונה על שולחנו, ואין יכול לטפול בה מן
 54 המעשר, כיון שבה יוצא ידי חובת חגיגה שהיא דבר שבחובה.
 55 אבל מִכָּאן וְאֵילָף – שאר הבהמות שמקריב לחגיגה כדי שיהיה
 56 לאוכלים עמו בשר חגיגה כל צרכם, יכול להביאם מן הַמַּעֲשֵׂר,
 57 אפילו אם מקריבם ביום הראשון. ובשלמים שמקריב בשָׂאָר כָּל
 58 יְמֵוֹת הַפֶּסַח – בשאר ימי חול המועד, שהם שלמי שמחה, אָדָם יוֹצֵא
 59 יְדֵי חוֹבְתוֹ אִף מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה מַעֲדָרוֹ אִם יֵשׁ לוֹ, וכל שכן שיכול
 60 לקנות בהמות לשלמים אלו ממועות מעשר שני. הרי שמפורש
 61 בברייתא זו כדברי חזקיה, שלדברי בית הלל בשלמי חגיגה
 62 טופלים בהמה לבהמה.
 63 הגמרא חוזרת לדון במה ששנינו בברייתא, שבשאר ימי חול
 64 המועד יכול להביא שלמי שמחה ממעשר בהמה, ומשמע שביום
 65 טוב אינו יכול להביא חגיגה ממעשר בהמה. שואלת הגמרא: בְּיוֹם
 66 טוֹב מָאי טַעֲמָא לֹא – מדוע ביום טוב עצמו אינו יכול להקריב
 67 חגיגה ממעשר בהמה לשאר אכילות, כמו שיכול להקריב לשאר
 68 אכילות בהמה ממועות מעשר שני לבית הלל.
 69 משיבה הגמרא: אָמַר רַב אֲשִׁי, חכמים גזרו שלא יביא כלל מעשר
 70 בהמה להקריב ביום טוב, דְּלִמָּא אֵתִי לְעִשׂוּרֵי בְּיוֹם טוֹב – שמא יבוא
 71 גם לעשר את עדרו ביום טוב, וְאֵי אֲפָשֵׁר לְעִשֵׂר בְּיוֹם טוֹב, מְשׁוּם
 72 כְּקִרְתָּא – צבע הסיקרא, שכשמעביר את הבהמות תחת השבט כדי
 73 לעשרן, מסמן בו את הבהמה העשירית, והצביעה אסורה ביום
 74 טוב.
 75 שנינו בברייתא לעיל, שמהפסוק 'מִסַּת נִדְבַת יִדְךָ' משמע שכל דבר
 76 שבחובה אינו בא אלא מן החולין. שואלת הגמרא: מָאי מְשַׁמַּע
 77 דְּהָא 'מִסַּת' לִישְׁנָא דְּחֻלִין הוּא – מהיכן משמע שהלשון 'מִסַּת'
 78 משמעותה חולין.
 79 משיבה הגמרא: דְּכַתִּיב (אסתר י א) 'וַיִּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁרֹוֹשׁ מִסַּת עַל
 80 הָאָרֶץ, וכשם שמש בא מהחולין, דהיינו ממה שעדיין לא חייבים
 81 למלך, כך גם 'מִסַּת' פירושו שתביא מהחולין, ולא מדבר שאתה
 82 כבר מחויב בו.
 83 שנינו במשנה: יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאֵין יְדֵי חוֹבְתָן לְשִׁלְמֵי שְׂמֵחָה בְּנִדְרִים
 84 וּנְדָבוֹת וכו', כלומר בכל קדשים שמוותרים לאכול את בשרם, אף
 85 אם הוקדשו לשם דבר אחר.
 86 הגמרא מבארת מנין נלמד דין זה: תָּנוּ רַבֵּינָן בְּבֵרֵיתָא, נאמר בתורה
 87 (דברים טו ז) 'וְשִׂמַּחְתָּ בְּחֻגְךָ, לְרֵבּוֹת כָּל מִיְנֵי שְׂמֵחֹת לְשִׂמְחָה – כל
 88 אופן שיהיה לו בשר לשם שמחה, הרי זה יוצא ידי חובה, ואין
 89 צריך להפריש קרבן מיוחד לשם זה, שהרי לא נאמר 'וזבחת
 90 שלמים ושמחת', אלא רק 'ושמחת'. מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים, יִשְׂרָאֵל
 91 יוֹצֵאֵין יְדֵי חוֹבְתָן בְּנִדְרִים וּנְדָבוֹת שִׁנְדָרוּ וּנְדָבוּ בְּמִשְׁךְ הַשְּׁנָה,
 92 וּבְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה שְׁעִישְׂרוּ מִבְּהֵמוֹתֶיהֶם, שמביאים אותם להקריבם
 93 כשעולים לרגל לירושלים, שבשרם של אלו נאכל לבעלים,
 94 וְהַבְּהֵמָה יוֹצֵאֵין יְדֵי חוֹבָתָם אִף בְּחֵמָתָא וְאֲשֶׁם שִׁמְבִיאִים עוּלֵי
 95 הָרְגָלִים לְחוֹבָתָם, וּבְכָבוֹד בְּהֵמָה טְהוֹרָה שְׁנוּלַד בְּעַדְרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 96 והביאו ברגל להקריבו, וּבְחֻזָּה וְשׁוֹק שֶׁל הַשְּׁלָמִים שִׁמְקָרִיבִים עוּלֵי
 97 הָרְגָל, שכל אלו נאכלים לכהנים, ולכן יוצאין בהם גם ידי חובת
 98 שלמי שמחה. וּמוֹסִיפָה הַבְּרִיתָא, יָכוֹל יְהִי הַכֹּהֲנִים יוֹצֵאִים יְדֵי
 99 חוֹבָתָם אִף בְּעוֹפֹת שֶׁהִבִּיא עוּלֵי הָרְגָלִים לְחֵטָא, וּבְמִנְחֹת
 100 הַבָּאוֹת מִסוּלַת חִיטִּים או שעורים, שהרי גם אלו נאכלים לכהנים,
 101 תְּלַמּוּד לֹמַר – מלמדנו הכתוב 'וְשִׂמַּחְתָּ בְּחֻגְךָ', הקישה בזה התורה
 102 שלמי שמחה לשלמי חגיגה,

כבר ניתנו לו בתורה כל ההוראות כיצד להתנהג כדי להצליח, ולא רק להצליח בעולם הבא, אלא גם להצליח בעולם הזה, ולא רק להצליח לישא חן בעיני בני ישראל. . . אלא להצליח גם אצל גויים להבדיל, להיות אצלם "משנה למלך".

משיחות, חג הפורים, ה'תשכ"ח

חגיגה דף ח עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) רכט

58 וְדָלָא כְּרַבִּי יוֹחָנָן הַסּוּבֵר שְׁטוּפְלִין מַעוֹת לַמַּעוֹת וְאִין טוּפְלִין בַּהֲמָה
59 לְבַהֲמָה.
60 וְכִי תֵימָא – וְאִם תִּרְצָה לִישֵׁב שֶׁרַב שֶׁשֶׁת סוּבֵר שְׁאִמְרָאֵי הוּא
61 דְּפָלְגִי – רַק הָאִמּוּרָאִים, חוֹקִיָּה וְרַבִּי יוֹחָנָן, הֵם שֶׁנֶּחֱלָקוּ אִם טוּפְלִין
62 רַק בַּהֲמוֹת אוֹ רַק מַעוֹת, אוֹלַם מִתְּנִיחָא לָא פְּלִיגִי – שְׁתֵּי הַבְּרִייתוֹת
63 שֶׁהֵבִיָּא הַגְּמָרָא לַעִיל (ע"א) לְרַאִיָּה לְדַעוּתֵיהֶם שֶׁל חוֹקִיָּה וְרַבִּי
64 יוֹחָנָן, לֹא נֶחֱלָקוּ שְׁטוּפְלִין מַעוֹת לַמַּעוֹת, וְכֹל מִחֲלֻקָתָם הֵיכָא אִם
65 טוּפְלִין גַּם בַּהֲמָה לְבַהֲמָה, וְסוּבֵר רַב שֶׁשֶׁת כְּדַעַת הַבְּרִייתָא הַשְּׁנִיָּה
66 שְׁטוּפְלִין גַּם מַעוֹת לַמַּעוֹת וְגַם בַּהֲמָה לְבַהֲמָה, וְהָא קָתְנִי – הֲרֵי
67 קִשָּׁה עַל כֵּךְ, שֶׁבְּבְרִיתָא הַשְּׁנִיָּה שֶׁנִּינוּ שְׁאִכְלִיָּה רְאִשׁוֹנָה צְרִיכָה
68 לְהִיּוֹת כּוֹלָה מִן הַחֻלְיָן, וּמִשְׁמַע שֶׁהַבְּרִייתָא מְצַרִּיכָה שֶׁהַסְּעוּדָה
69 הָרִאשׁוֹנָה הַבָּאָה עַל הַשׁוּלְחָן, דְּהֵינּוּ הַבְּהֵמָה הָרִאשׁוֹנָה, תֵּהִיָּה
70 כּוֹלָה מִמַּעוֹת חוּלְיָן, וְלֹא מִמַּעוֹת חוּלְיָן וּמַעֲשֵׂר מְעוֹרְבוֹת, וְאִם כֵּן
71 מוּכַח שֶׁלְּדַעַת הַבְּרִייתָא הַזֹּאת אֵין טוּפְלִין מַעוֹת לַמַּעוֹת.
72 מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: בְּאִמַּת דַּעַת הַבְּרִייתָא הַזֹּאת שְׁטוּפְלִין גַּם מַעוֹת
73 לַמַּעוֹת, וּמֵאִי – מֵהָ בִיאור הַלְשׁוֹן 'אִכְלִיָּה רְאִשׁוֹנָה' הָאִמּוּרָה
74 בְּבְרִיתָא, לְשׁוֹן זֶה יְכוּלָה לְהִתְפַּרֵּשׁ גַּם שִׁבְיָא מַעוֹת בְּשִׁיעוּר דְּמִי
75 הָאִכְלִיָּה הָרִאשׁוֹנָה מִן הַחֻלְיָן, וְיִצְרַף לָהֶם מַעוֹת מַעֲשֵׂר, וְיִקְנָה
76 מְכוּלָם יַחַד בַּהֲמָה אַחַת גְּדוּלָה.
77 הַגְּמָרָא דְנָה בְּמִי שֶׁהֵבִיָּא כִּמְהָ בַּהֲמוֹת לְשִׁלְמִי חֲגִיגָה, וְלֹא הִקְרִיב
78 אֶת כּוֹלֶם בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן, אִם יְכוּלָה לְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂרֵב בְּיוֹם אַחֵר:
79 אָמַר עוֹלָא אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, מִי שֶׁהִפְרִישׁ עֶשְׂרֵי כְּהֵמוֹת לְחִנְיָתוֹ –
80 לְשִׁלְמִי חֲגִיגָה, וְהִקְרִיב חֲמֵשׁ בַּהֲמוֹת בְּיוֹם טוֹב רְאִשׁוֹן, חוּזֵר וּמִקְרִיב
81 אֶת הַחֲמֵשׁ הַנּוֹתְרוֹת בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי. וְאִף שְׁנֵי אִמְרֵי (וְיִקְרָא כַּגֵּמָא) 'וְחֲגַתְּם
82 אֹתוֹ חֵג לַה' בְּלִשׁוֹן יַחֲדִי, וּמִשְׁמַע שֶׁהַמַּצוּהָ הֵיכָא לְהִקְרִיב שִׁלְמִי
83 חֲגִיגָה רַק בְּיוֹם אֶחָד וְלֹא שְׁנֵי יָמִים, מְכַל מְקוֹם אֵינוֹ עוֹבֵר עַל אִיסוּר
84 'בֶּל תוֹסִיף', מִפְּנֵי שֶׁגַם הַבְּהֵמוֹת שֶׁמִּקְרִיב בְּיוֹם שְׁנֵי שִׁיבוֹת לְיוֹם
85 הָרִאשׁוֹן, וְהַיּוֹם הַשְּׁנִי אֵינוֹ אֵלָּא תְּשׁוּמִין לְמָה שֶׁלֹּא הִסְפִּיק
86 לְהִקְרִיב בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, כִּיִּין שְׁפָסַק מִלְּהִקְרִיב בְּיוֹם
87 טוֹב רְאִשׁוֹן שׁוֹב אֵינוֹ מִקְרִיב אֶת הַנּוֹתְרוֹת בְּיוֹם אַחֵר, שְׂאִם יִקְרִיבֶם
88 יַעֲבֹר עַל 'בֶּל תוֹסִיף', שֶׁהֲרֵי מִקְרִיב שִׁלְמִי חֲגִיגָה בְּשְׁנֵי יָמִים.
89 אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְלֹא פְּלִיגִי – לֹא נֶחֱלָקוּ רַבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לְקִישׁ, אֵלָּא
90 כֹּל אֶחָד מֵהֶם דִּבֵּר עַל אֹפֶן אַחֵר, כְּאֵן בְּפִתּוֹת – בְּדַבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן
91 שֶׁאֵינוֹ מִקְרִיב בְּיוֹם הַשְּׁנִי, מְדוּבָר כְּשֶׁהִפְרִישׁ אֶת הַבְּהֵמוֹת בְּסַתֵּם,
92 וְלֹא פִירַשׁ שְׁבַדְעָתוֹ לְהִקְרִיב אֶת כּוֹלֶן בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן, וְלִכֵּן אִם
93 יִקְרִיבֶם בְּיוֹם הַשְּׁנִי הֲרֵי הוּא מִקְרִיב שִׁלְמִי חֲגִיגָה בְּשְׁנֵי יָמִים, וְעוֹבֵר
94 מִשׁוּם 'בֶּל תוֹסִיף'. וְאֵילוֹ כְּאֵן בְּפִתּוֹת – בְּדַבְרֵי רִישׁ לְקִישׁ שֶׁמִּקְרִיב
95 בְּיוֹם הַשְּׁנִי, מְדוּבָר שֶׁפִירַשׁ שְׁבַדְעָתוֹ לְהִקְרִיב אֶת כּוֹלֶן בְּיוֹם
96 הָרִאשׁוֹן, וְלִכֵּן כְּשֶׁמִּקְרִיב אֶת הַשָּׂרֵב בְּיוֹם הַשְּׁנִי הֲרֵי זֶה תְּשׁוּמִין
97 לְמָה שֶׁלֹּא הִסְפִּיק לְהִקְרִיב בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן, וְאֵין כְּאֵן 'בֶּל תוֹסִיף'.
98 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל תִּירוּצוֹ שֶׁל רַבִּי אֲבָא: הָאֵי 'פְּתוּם', הֵיכִי דְּמִי –
99 בְּאִיזָה אֹפֶן מְדוּבָר, אֵילִימָא – אִם נִאֲמַר שֶׁמְדוּבָר בְּאֹפֶן דְּלִיכָא
100 שְׁהוֹת בְּיוֹם לְקִרְבָּ – שֶׁלֹּא נֹתֵר זְמַן לְהִקְרִיבֶם בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן, אִם כֵּן
101 קִשָּׁה, הֲרֵי הָאֵי דְּלֹא אִקְרְבִינְהוּ – מֵהָ שֶׁלֹּא הִקְרִיב אֶת הַשָּׂרֵב הוּא
102 מִשׁוּם דְּלִיכָא – שֶׁלֹּא הִיָּתָה שְׁהוֹת בְּיוֹם, וְלֹא מִשׁוּם שְׁרוּצָה לְהוֹסִיף
103 עוֹד יוֹם לְהִקְרִיבָהּ, וּמְדוּעָה עוֹבֵר עַל 'בֶּל תוֹסִיף'. וְאֵלָּא נִאֲמַר
104 שֶׁמְדוּבָר דְּלִית לִיהָ אוֹכְלִין – שְׂאִין לוֹ בְּנֵי בֵּית רַבִּי שִׁיבוּכוֹ לְאִכּוּל
105 אֶת כֹּל הַבְּהֵמוֹת, וְלִכֵּן לֹא הִקְרִיבֶם, גַּם בּוּזָה קִשָּׁה, שֶׁהֲרֵי הָאֵי דְּלֹא
106 אִקְרְבִינְהוּ מִשׁוּם דְּלִית לִיהָ אוֹכְלִין, וְלֹא מִשׁוּם שְׁרוּצָה לְהוֹסִיף יוֹם
107 לְהִקְרִיבָהּ, וּמְדוּעָה עוֹבֵר עַל 'בֶּל תוֹסִיף'.
108 מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: לֹא צְרִיכָא – לֹא הוּצַרְךָ רַבִּי אֲבָא לֹאֵר אֶת דְּבָרִיו,
109 אֵלָּא בְּאֹפֶן דְּאִיכָא שְׁהוֹת בְּיוֹם, וְאִית לִיהָ אוֹכְלִין, וּמִמִּילָא
110 (מִבְּדַקְמָא) לֹא אִקְרְבִינְהוּ – מִמָּה שֶׁלֹּא הִקְרִיב אֶת כּוֹלֶם בְּיוֹם
111 הָרִאשׁוֹן, שְׁמַע מִינָהּ שִׁינְרֵי שִׁינְרֵינְהוּ – מוּכַח מִכָּאן שֶׁדַּעַתוֹ הִיָּתָה
112 לְשִׁירִים וְלְהִקְרִיבֶם בְּיוֹם הַשְּׁנִי כְּכוּוֹנָה תְּחִילָה, וְכוּוֹנָתוֹ לְחֲגוּג שְׁנֵי
113 יָמִים, וְלִכֵּן אִם יִקְרִיבֶם הֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל 'בֶּל תוֹסִיף'.
114 הַגְּמָרָא מְבִיאָה רְאִיָּה לְדַבְרֵי רַבִּי אֲבָא, שֶׁרַבִּי יוֹחָנָן מוּדָה בְּמַפְרָשׁ:
115 וְהָכִי נִמְי מְסַתְּרָא – כֵּךְ מִסְתַּבֵּר כְּדַבְרֵי רַבִּי אֲבָא, דְּכִי אָתָא – שֶׁהֲרֵי
116 כְּשָׁבָא רַבִּין מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְבַבְל, אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, הִפְרִישׁ עֶשְׂרֵי
117 כְּהֵמוֹת לְחִנְיָתוֹ, וְהִקְרִיב חֲמֵשׁ בְּיוֹם טוֹב רְאִשׁוֹן, חוּזֵר וּמִקְרִיב חֲמֵשׁ

1 לְלַמֵּד שִׁלְמִי שֶׁמַּחָה בְּאִים רַק מִמִּי שֶׁחֲנִיגָה בְּאָה מְהֵם, וְיָצְאוּ אֵילוֹ
2 – עוֹפוֹת וּמִנְחוֹת, שְׂאִין הַחֲנִיגָה בְּאָה מְהֵם, שֶׁהֲרֵי הַחֲנִיגָה בְּאָה רַק
3 מִזְּבֵהֲמוֹת.
4 רַב אֲשִׁי אָמַר, דִּין זֶה שְׂאִין מְבִיאִים שִׁלְמִי שֶׁמַּחָה אֵלָּא מִבְּהֵמוֹת,
5 מִתֵּיבַת 'וְשִׁמְחָה' נִפְקָא – הוּא נִלְמַד, שֶׁצִּיּוּתָהּ הַתּוֹרָה לְשִׁמּוּחַ דְּבַדְרֵי
6 שִׁישׁ בְּאִכְלִיתוֹ שֶׁמַּחָה, וְיָצְאוּ אֵילוֹ – עוֹפוֹת וּמִנְחוֹת שְׂאִין בְּהֵן שְׁמָחָה
7 בְּאִכְלִיתָם.
8 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְרַב אֲשִׁי שְׁלוּמֵד דִּין זֶה מִהֵתִיבָה 'וְשִׁמְחָה' לְבַדְהָ,
9 הָאֵי 'בְּחֻקְהָ' מֵאֵי עֲבִיד לִיהָ – מֵהָ יִדְרוּשׁ מִתֵּיבַת 'בְּחֻקְהָ'.
10 מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: הֵהוּא – תֵּיבָה זֶה יִדְרוּשׁ רַב אֲשִׁי לְבְּרִיב דְּנִינְאֵל פֵּר
11 קְמִינָא, דְּאָמַר רַב דְּנִינְאֵל פֵּר קְמִינָא אָמַר רַב, מִנִּין שְׂאִין נִוְשְׂאִין נְשִׁים
12 בְּחוּל הַמּוֹעֵד, שְׁנֵי אִמְרֵי 'וְשִׁמְחָה' בְּחֻקְהָ, וְלֹא בְּאִשְׁתָּהּ, וְהַנּוּשָׂא אִשָּׁה
13 בְּמוֹעֵד מְנִיחָה הַרְגֵל וְעוֹסֵק בְּשִׁמְחַת אִשְׁתּוֹ.

מִשְׁנָה

14 הַמִּשְׁנָה מִמְשִׁיכָה בְּדִינֵי שִׁלְמִי חֲגִיגָה וְעוֹלוֹת רְאִיָּה שֶׁצְרִיךְ לְהֵבִיא
15 בְּרַגְלֵי מִי שֵׁישׁ לוֹ אוֹכְלִים מְרוּבִים – בְּנֵי בֵּית רַבִּים שֶׁצְרִיךְ
16 לְהֵאֲכִילֶם, וְאֵילוֹ הַנְּכָסִים שֶׁל מוֹעֲטִים, וְאֵינוֹ יְכוּלָה לְהֵבִיא דִּי
17 קְרַבְנוֹת עוֹבֵר כּוֹלֶם, הֲרֵי זֶה מְבִיא שְׁלָמִים מְרוּבִים – בַּהֲמוֹת רְבוֹת
18 לְשִׁלְמִי חֲגִיגָה, שִׁיחִידָה דִּי לְמֵאֲכֵל לְכוֹלֶם, וְעוֹלוֹת רְאִיָּה מוֹעֲטוֹת,
19 רַק כְּשִׁיעוּר שְׁחִיב בּוֹ, שֶׁהוּא קָרְבַן בְּשׁוּי מַעַה כֹּסֶף.
20 הֵי לֹ נְכָסִים מְרוּבִים וְאוֹכְלִין מוֹעֲטִין, מְבִיא עוֹלוֹת רְאִיָּה מְרוּבֹת
21 כְּפִי אֲשֶׁר תִּשְׁגִּי יָדוֹ, וְשְׁלָמִים מוֹעֲטִין כְּדִי צוֹרֵךְ אֲכִילָתָם שֶׁל בְּנֵי
22 בֵּיתוֹ, וְלֹא יוֹתֵר, כְּדִי שֶׁלֹּא יְבוּא הַבָּשָׂר לִידֵי נוֹתֵר.
23 וְאִם זֶה וְזֶה מוֹעֵט – נִכְסֵי מוֹעֲטִים וְגַם בְּנֵי בֵּיתוֹ מוֹעֲטִים, עַל זֶה
24 נִאֲמַר בְּמִשְׁנָה (לַעִיל ע"ב), שְׁבִית הַלֵּל אוֹמְרִים שִׁיעוּר עוֹלָת רְאִיָּה
25 מְעַה כְּסָף, וְשִׁיעוּר שִׁלְמִי חֲגִיגָה שְׁתֵּי מַעוֹת כְּסָף, וְאֵינוֹ צְרִיךְ לְהֵבִיא
26 יוֹתֵר מִכֵּךְ.
27 וְאִם זֶה וְזֶה מְרוּבִים – בְּנֵי בֵּיתוֹ מְרוּבִים, וְנִכְסֵי מְרוּבִים, עַל זֶה נִאֲמַר
28 (דְּבָרִים טו"ז) 'אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ כְּבִרְכַת ה' אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ', וְיֵבִיא
29 שִׁלְמִים וְעוֹלוֹת כְּפִי הַיִּשְׁגָּה יָדוֹ.

גְּמָרָא

30 שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה, שְׁמִי שִׁישׁ לוֹ אוֹכְלִים מְרוּבִים וְנִכְסִים מוֹעֲטִים, מְבִיא
31 שְׁלָמִים מְרוּבִים וְעוֹלוֹת מוֹעֲטוֹת. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: שְׁלָמִים מְרוּבִים
32 מְהִיכָא מִיָּתִי – מֵהִיכֵן יְבִיא שִׁלְמִי חֲגִיגָה רַבִּים, הָא לִית לִיהָ – הֲרֵי
33 אֵין לוֹ כִּי אִם נִכְסִים מוֹעֲטִים.
34 מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: אָמַר רַב חֲסֵדָא, מוֹפְלָ – מְצַרְף מַעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי
35 לְדַמֵּי הַחֻלְיָן הַמוֹעֲטִים שְׁבִידוֹ, וּמְבִיא מְכַל הַמַּעוֹת יַחַד פֵּר גְּדוּל
36 שִׁיחִידָה בּוֹ לְאֲכִילָת כֹּל בְּנֵי בֵּיתוֹ.
37 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל תִּירוּצוֹ שֶׁל רַב חֲסֵדָא: אָמַר לִיהָ רַב שְׁשֵׁת לְרַב
38 חֲסֵדָא, הֲרֵי אָמְרוּ חֲכָמִים לְדַעַת חוֹקִיָּה (לַעִיל ע"א), שֶׁבְּשִׁלְמִי חֲגִיגָה
39 מוֹפְלִין – מְצַרְפִּים כְּהֵמָה לְכְּהֵמָה, שֶׁמְבִיא בַּהֲמָה אַחַת שֶׁנִּקְנְתָה
40 כּוֹלָה מִמַּעוֹת חוּלְיָן, וּמְצַרְף אֵלֶיהָ בַּהֲמוֹת נוֹסְפוֹת שֶׁנִּקְנוּ מִמַּעוֹת
41 מַעֲשֵׂר.
42 הַגְּמָרָא דְנָה בְּקוּשִׁית רַב שֶׁשֶׁת: מֵאֵי קְאָמַר לִיהָ – מֵהָ הִיָּתָה כּוּוֹנָת
43 רַב שֶׁשֶׁת לֹאֵר לְרַב חֲסֵדָא בְּקוּשִׁיתוֹ, אֵילִימָא – אִם נִאֲמַר דְּהָכִי
44 קְאָמַר לִיהָ, שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁמוֹפְלִין כְּהֵמָה לְכְּהֵמָה, וּמְדוּיָק
45 שְׁטוּפְלִין רַק בַּהֲמָה שֶׁל מַעֲשֵׂר לְבַהֲמָה שֶׁל חוּלְיָן, אֲכָל לֹא טוּפְלִין
46 מַעוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר לְמַעוֹת שֶׁל חוּלְיָן לְקִנּוֹת בְּהֵם בַּהֲמָה אַחַת, אִם כֵּן
47 קִשָּׁה, וְלִימָא לִיהָ – שִׁיאֲמַר לוֹ, הֲרֵי אֲמַרוּ בְּפִירוּשׁ שְׂאִין מוֹפְלִין
48 מַעוֹת לְמַעוֹת, שֶׁהֲרֵי גַם זֶה נִאֲמַר בְּפִירוּשׁ בְּדַבְרֵי חוֹקִיָּה, וּמְדוּעָה
49 הַקִּשָּׁה רַב שֶׁשֶׁת רַק מְדוּיָק.
50 מִנְסָה הַגְּמָרָא לִישׁוֹב: אֵלָּא, הֵכִי אָמַר לִיהָ, הֲרֵי אָמְרוּ, אִף מוֹפְלִין
51 כְּהֵמָה לְכְּהֵמָה, וְלֹא רַק מַעוֹת לַמַּעוֹת, וּמְדוּעָה נִקְטַר רַב חֲסֵדָא רַק
52 'טוּפֵל וּמְבִיא פֵּר גְּדוּל', דְּהֵינּוּ טְפִילַת מַעוֹת לַמַּעוֹת.
53 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל תִּירוּץ זֶה: כְּמָאן – כִּאִיזוֹ דַּעָה הֵם דְּבָרֵי רַב שֶׁשֶׁת
54 שֶׁאֲפִשֵׁר לְטַפּוּל גַּם בַּהֲמָה לְבַהֲמָה וְגַם מַעוֹת לַמַּעוֹת, הֲרֵי זֶה דְּלֹא
55 כְּחֻקְהָ הַסּוּבֵר שְׁטוּפְלִין בַּהֲמָה לְבַהֲמָה וְאֵין טוּפְלִין מַעוֹת לַמַּעוֹת,

יום ראשון

יום רביעי

יב אדר א

ה'תש"ג

שיעורים. חומש: תצוה, רביעי עם פירש"י.
תהלים: סרסח.
תניא: וא"כ הוא . . . 72 ספי"ג.

כתיב: "מתן אדם ירחיב לו, ולפני גדולים ינחנו". יש לך אנשים שהם גדולי השם בחכמתם או בעשרם, אבל מתן אדם, כשהאדם נותן את האדם שלו באיזה התעסקות בהתזקת הדת, הנה לא זו בלבד כי ירחיב לו, אלא עוד זאת כי לפני גדולים ינחנו.

יום שני

יום חמישי

יג אדר א

ה'תש"ג

שיעורים. חומש: תצוה, חמישי עם פירש"י.
תהלים: סט"א.
תניא: ובפרט . . . 72 נגדי תמיד.

במנחה אין אומרים תחנון.

אאמו"ר אמר: בא מיר איז ברור, אז א חסידישער איד זיצט אין בית המדרש, און לערענט אדער חזר"ט א חסידות ברבים, איז א שמחה בא די זיידעס, און זייער שמחה איז מספיק פאר איהם, קינדער און קינד'ס קינדער רוב טוב בגשמיות וברוחניות.

אדני אבי מורי ורבי [הרש"ב] אמר: ברור לי, שכאשר יהודי חסידי יושב בבית המדרש, ולומד או חוזר חסידות ברבים, הרי זו שמחה אצל זקני, ושמחתם מספקת עבורו, לכניו וכני בניו - רב טוב בגשמיות וברוחניות.

יום שלישי

יום ששי

יד אדר א, פורים קטן

ה'תש"ג

אין אומרים תחנון.

שיעורים. חומש: תצוה, ששי עם פירש"י.
תהלים: עב"עו.
תניא: וגם מי . . . לו ומעשה.

אאמו"ר סיפר לאאמו"ר: די מאמרים וואס זיינען געדרוקט אין לקוטי תורה, האט דער טאטע (הצ"צ) אויסגעקליבען פון צוויי טויזענט מאמרים.

אדני אבי זקני מורי ורבי [מהר"ש] ספר לאדני אבי מורי ורבי [הרש"ב]: המאמרים שנדפסו ב"לקוטי תורה", אבא (ה"צמח צדק") בררם מתוך אלפים מאמרים.

המשך ביאור למס' חגיגה ליום חמישי עמ' ב

1 כיום טוב שני. ואם כן דברי רבי יוחנן קשיין אהרבי - קשים זה על
2 זה, שהרי לעיל אמר רבי יוחנן ש'כיון שפסק שוב אינו מקריב'.
3 אלא לאו שמע מינה - אלא ודאי מוכח מכאן כדברי רבי אבא,
4 שכאן בכתם קאן במפרש, וממילא אין סתירה בדברי רבי יוחנן.
5 מסיקה הגמרא: שמע מינה - אכן מוכח מכאן כדברי רבי אבא.
6 הגמרא מביאה ראיה נוספת, שבמקום שלא היה בדעתו לחגוג שני
7 ימים, מודה רבי יוחנן שאינו עובר משום 'בל תוסיף': איקמר נמי -
8 נאמר כך גם במקום נוסף, ששנינו בברייתא (להלן ט), יכול יהא חוגג
9 והולך כל שבעה, תלמוד לומר אותו, אותו אתה חוגג ואי אתה
10 חוגג כל שבעה, ועל כך אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן,